

Nr 117.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående årligt understöd åt förre extra polismannen K. G. W. Särenholms änka Edla Jenny Särenholm m. fl.; given Stockholms slott den 13 februari 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva, att å allmänna indragningsstaten årliga understöd må under vederbörandes återstående livstid utgå
dels från och med den 1 maj 1919 till förre extra polismannen Karl Gustaf Werner Särenholms änka Edla Jenny Särenholm, född Fransen, så länge hon förbliver änka, med 200 kronor,
dels ock från och med den 1 november 1919, under samma förbehåll, till förre uppsyningsmannen vid Lunds hospital och asyl Per Nilsson Ekströms änka Ida Augusta Ekström, född Hansson, med 400 kronor.
De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. Holmquist.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 februari
1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Departementschefen, statsrådet Holmquist anförde:

1:o.

*Understöd
åt f. extra
polismannen
K. G. W.
Särenholms
änka Edla
Jenny Sä-
renholm.*

Med bifall till Kungl. Maj:ts i 1915 års statsverksproposition (tion-
de huvudtiteln p. 25) därom gjorda framställning medgav riksdagen, att
extra polismannen Karl Gustaf Werner Särenholm finge från och med år
1915 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära
en årlig pension av 300 kronor. Ifrågavarande framställning föranleddes
i huvudsak av att Särenholm under tjänstutövning såsom polisman genom
våldsgärning lidit skada, som måste anses hava förorsakat eller åtminstone
i väsentlig grad bidragit till hans sedermera inträffade otjänstbarhet, var-
för och då Särenholm delvis avlönats av statsmedel det ansågs billigt, att
han vid sitt entledigande från berörda anställning tillerkändes något un-
derstöd av statsmedel. I samband med ifrågavarande ärende förevar även

på grund av Särenholms därom gjorda ansökning fråga om pension åt Särenholms hustru, för den händelse hon skulle komma att överleva honom, men föranledde ansökningen i denna del icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Sedan Särenholm den 24 april 1919 avlidit, efterlämnande änkan Edla Jenny Särenholm, född Fransen, har denna i en till Kungl. Maj:t ställd, till länsstyrelsen i Kalmar län ingiven skrift anhållit om något årligt understöd. Sökanden anför, att hon, som nu är 57 år gammal, lever i tryckta levnadsomständigheter samt att hon visserligen söker på bästa sätt med sömnad bidra till sin försörjning, men att hennes arbetsförmåga är betydligt nedsatt och icke tillräcklig för hennes uppehälle, varför hon ser ålderdomen mörk och bekymmersam.

Ur bifogade handlingar torde följande två intyg få anföras:

»Att före polisuppsyningsmannen Werner Särenholms i Bergkvara efterlämnade änka fru Jenny Särenholm, som lever i mindre goda ekonomiska omständigheter, försörjande sig med flitig sömnad m. m., gjort sig förtjänt av att ihågkommas med något årligt bidrag i form av statspension eller dylikt, vartill vi henne på det varmaste rekommendera, intyga.

Söderåkra den 2 okt. 1919.

John E. N. Sandgren.

Kyrkoherde i Söderåkra.

Th. Wolf.

Ordf. hos kommunalfullmäktige i Söderåkra.

M. Dahlström.

Ordf. i Söderåkra kommunalnämnd.

C. A. Olsson.

Ordf. i Söderåkra kommunalstämma.

R. Mörck.

F. Landsfiskal i Söderåkra.

Alb. K. Adolfsson

Ordf. i Söderåkra kom. pensionsnämnd.»

»Att änkefru Jenny Särenholm, född 1862, på grund av anämi och därpå beroende allmän kraftnedsättning är oförmögen att genom eget arbete förskaffa sig sitt upphålle, varder på heder och samvete betygat.

Söderåkra ²⁰/₁₁ 1919.

Th. Wolf.

Provinsialläkare.»

Med överlämnande av ifrågavarande ansökning har länsstyrelsen i skrivelse den 8 december 1919 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga sådana åtgärder, att en årlig pension, varav sökanden vore i största behov, måtte kunna beredas henne under hennes återstående livstid.

Länsstyrelsen.

Till följd av remiss har statskontoret den 28 januari 1920 yttrat sig i ärendet. Statskontoret erinrar därvid, hurusom år 1915 skäl för till-

Statskontoret.

styrkan av understöd åt hustrun icke ansågs för det dåvarande föreligga; men med hänsyn därtill att sökandens man under tjänstutövning såsom polisman genom våldsgärning lidit skada, som medfört otjänstbarhet för honom och därigenom nedsatt hans förmåga att sörja för sin efterlämnade änka, ifrågasätter nu statskontoret, huruvida icke åt sökanden må billigtvis böra beredas ett årligt understöd till belopp av 200 kronor, att från allmänna indragningsstaten utgå från och med den 1 maj 1919 under hennes återstående livstid, så länge hon förbliver änka.

Departementschefen.

Med hänsyn till de av statskontoret anförda omständigheter synes det vara billigt, att sökanden beredes något understöd; och lär det i sådant avseende föreslagna beloppet, 200 kronor för år, därvid icke giva anledning till erinran.

2:o.

*Understöd åt f. hospitals-
uppsynings-
mannen P.
Nilsson Ek-
ströms änka
Ida Augusta
Ekström.*

Med skrivelse den 31 januari 1920 har medicinalstyrelsen överlämnat en av förre uppsyningsmannen vid Lunds hospital och asyl Per Nilsson Ekströms änka Ida Augusta Ekström, född Hansson, gjord framställning om årligt understöd åt henne av statsmedel.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att sökandens make hade anställning såsom uppsyningsman vid Malmö asyl från och med den 1 juni 1876 till och med den 11 maj 1879 och vid Lunds hospital från och med den 12 maj 1879 till och med den 31 maj 1903, då han erhöll avsked från tjänsten och därvid på grund av stadgandet i 25 § av Kungl. Maj:ts förnyade stadga angående sinnessjuke den 14 juni 1901 (nr 48) erhöll ett årligt understöd av 900 kronor, vilket han, jämte ett tillägg av 100 kronor om året de senare åren ävensom ett krigstidstillägg, till sin den 16 oktober 1919 timade död uppburit. Behållningen i boet vid mannens död utgjorde 4,212 kronor 71 öre. Makarna, av vilka hustrun är född den 14 oktober 1860, hade inga barn.

Medicinalstyrelsen erinrar i sin förevarande framställning, att riksdagen i flera fall och senast år 1919 beviljat efterlevande efter sjukvårds- och ekonomipersonal vid statens anstalter för sinnessjuke pensioner å allmänna indragningsstaten, ehuru någon formell rätt därtill icke förelegat, och har på grund härav hemställt, att sökanden måtte tillerkännas ett årligt understöd att utgå från tiden för mannens död under hennes återstående livstid. Då vid 1919 års lagtima riksdag ankorna efter åtskilliga sjukskötare vid hospitalen erhållit understöd till belopp av 350 kronor årligen, anser styrelsen, att ett eventuellt årligt understöd åt sökanden,

vilkens man innehaft den mera betydelsefulla platsen såsom uppsyningsman, bör sättas något högre, och har i sådant hänseende föreslagit 500 kronor.

På grund härav har styrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att ett årligt understöd av 500 kronor å allmänna indragningsstaten beviljas sökanden att utgå från och med den 1 november 1919 tillsvidare, så länge hon förblir i änkestånd.

Till följd av remiss har statskontoret den 7 februari 1920 yttrat sig i ärendet och därvid anför, att det på av medicinalstyrelsen anförda skäl synes statskontoret billigt, att pension beredes sökanden. Beträffande pensionsbeloppet har statskontoret erinrat, att änka efter hospitalsuppsyningsman förut, exempelvis vid 1917 års riksdag, erhållit pension å 365 kronor, samt att 1919 års lagtima riksdag tilldelat pensioner dels å 350 kronor åt änkor efter hantverksföreståndare, förste maskinist, biträdande uppsyningsman, sjukskötare m. fl. befattningshavare tillhörande ekonomi- och sjukvårdspersonalen vid anstalterna för sinnessjuka, dels å 500 kronor till änkan efter en hospitalssyssloman. Statskontoret har föreslagit att, då sökandens man torde hava i tjänsten intagit en mellanställning mellan dessa grupper, dock med närmare anslutning till den förra, pensionen i detta fall må bestämmas till 400 kronor.

Statskontoret.

På av ämbetsverken anförda skäl och under hänvisning i tillämpliga delar till vad i Kungl. Maj:ts proposition till innevarande års riksdag den 16 januari 1920, nr 53, anförts angående understöd åt de efterlevande efter två befattningshavare vid statens anstalter för sinnessjuka, anser jag något understöd böra beredas sökanden. I fråga om beloppet ansluter jag mig till statskontorets förslag.

Departementschefen.

På grund av vad ovan anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att å allmänna indragningsstaten årliga understöd må under vederbörandes återstående livstid utgå

dels från och med den 1 maj 1919 till förre extra polismannen Karl Gustaf Werner Särenholms änka Edla Jenny Särenholm, född Fransen, så länge hon förbliver änka, med 200 kronor,

dels ock från och med den 1 november 1919, under samma förbehåll, till förre uppsyningsmannen vid

Kungl. Maj:ts proposition nr 117.

Lunds hospital och asyl Per Nilsson Ekströms änka Ida Augusta Ekström, född Hansson, med 400 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gunnar Corin.
